

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Прев 999/2023
24.04.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Татјане Матковић Стефановић, председника већа, Јасмине Стаменковић и Татјане Ђурица, чланова већа, у правној ствари тужиље АА из ..., коју заступа пуномоћник Срђан Дуран, адвокат из ..., против туженог ЈП „Аграр Сурчин“ у стечају, ради поништаја решења о престанку радног односа, враћања на рад и накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 7630/22 од 09.02.2023. године, у седници већа одржаној дана 24.04.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ ревизија тужиље, изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж 7630/22 од 09.02.2023. године, као неоснована.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиље за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Београду П 3821/2020 од 05.02.2021. године I одбијен је приговор стварне ненадлежности тог суда. У ставу II није дозвољено проширење тужбе у односу на новоозначене тужене Републику Србију, Град Београд и градску општину Сурчин. У ставу III није дозвољено објективно преиначење тужбе повећањем тужбеног захтева. У ставу IV одбијен је тужбени захтев да се поништи решење о престанку радног односа којим је констатовано да тужиљи престаје радни однос заснован по Уговору о раду од 02.04.2007. године и Анексу тог уговора од 22.03.2010. године због покретања поступка ликвидације, као незаконито и да се обавезе тужени да тужиљу врати на рад. У ставу петом, одбијен је тужбени захтев да се обавезе тужени да тужиљи накнади штету у виду изгубљене зараде у износу од 64.468,45 динара са законском затезном каматом на износ од 19.429,65 динара од 06.02.2016. године и на износ од 45.038,80 динара од 06.03.2016. године до исплате, као и да тужиљи на наведени износ зараде надлежним фондовима уплати припадајуће доприносе. У ставу шестом одлучено је да свака странка сноси своје трошкове спора.

Пресудом Привредног апелационог суда Пж 7630/22 од 09.02.2023. године одбијена је жалба тужиље као неоснована и потврђена првостепена пресуда

Привредног суда у Београду. Одбијен је захтев тужиље за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне другостепене пресуде тужила је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП, учињене у поступку пред другостепеним судом и погрешне примене материјалног права, са предлогом да Врховни суд преиначи другостепену пресуду и усвоји тужбени захтев тужиље у целости или да укине првостепену и другостепену пресуду и предмет врати првостепеном или другостепеном суду на поновни поступак, као и да обавезе тужену да тужиљи накнади трошкове ревизијског поступка за састав ревизије.

Испитујући побијану другостепену пресуду у границама навода ревизије, у смислу одредбе члана 408. ЗПП, Врховни суд је утврдио да је ревизија тужиље неоснована.

У поступку доношења другостепене пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Није учињена ни битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП, на коју се указује ревизијом тужиље наводима да је другостепени суд погрешно применио одредбе члана 17. став 1., 199 и 205. ЗПП. То су одредбе које се примењене у поступку пред првостепеним судом који је применом наведених одредби одлучио о истакнутом приговору стварне ненадлежности и о дозвољености преиначења тужбе.

Према утврђеном чињеничном стању, над туженим је Одлуком Скупштине Градске општине Сурчин од 29.12.2015. године покренут поступак ликвидације. Истом Одлуком именован је ликвидациони управник и предвиђено је да је ликвидациони управник овлашћен да одлучи о престанку радног односа, односно отказу уговора о раду запосленима. Наведена Одлука је регистрована код Агенције за привредне регистре дана 15.01.2016. године. Тужиљи је на основу решења о престанку радног односа престао радни однос због покретања поступка ликвидације над туженим, а као дан престанка радног односа наведен је 18.01.2016. године. Као основ престанка радног односа у решењу се наводи члан 176. став 1. тачка 5. Закона о раду, с обзиром да послодавац због наступања правних последица ликвидације мора престати са радом.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су закључили да тужиљи није незаконито престао радни однос већ је исти престао услед покретања поступка ликвидације над туженим као законом прописаног разлога за престанак радног односа. Након покретања поступка ликвидације, друштво може обављати само радње и послове везане за спровођење и окончање поступка ликвидације, што значи да такво друштво престаје да ради у смислу одредбе члана 176. став 5. Закона о раду која се сходно примењује и на јавна предузећа у смислу одредбе члана 76. став 1. Закона о јавним предузећима. Стога је моменат покретања ликвидације релевантан за престанак радног односа запослених. С обзиром да тужиљи није незаконито престао радни однос, нема право ни на накнаду штете у висини изгубљене зараде, нити на враћање на рад.

Одлуке нижестепених судова донете су правилном применом материјалног права на утврђено чињенично стање.

У случају покретања поступка ликвидације, ликвидациони управник у складу са одредбом члана 532. Закона о привредним друштвима врши радње на окончању послова започетих пре почетка ликвидације, предузима радње потребне за спровођење ликвидације и врши друге послове неопходне ради спровођења ликвидације друштва. Ликвидација се у складу са одредбом члана 543. став 1. Закона о привредним друштвима окончава доношењем одлуке о окончању ликвидације, након чега се у складу са ставом 2. исте одредбе друштво брише из регистра привредних субјеката. Стога је правилан закључак нижестепених судова да од момента покретања поступка ликвидације до њеног окончања друштво престаје да послује на редован начин и предузима само радње и послове везане за спровођење и окончање поступка ликвидације. То даље значи да запосленима у смислу одредбе члана 176. став 5. Закона о раду престаје радни однос, независно од њихове воље и воље послодавца. Наведена одредба се сходно примењује и на јавна предузећа у складу са одредбом члана 76. став 1. Закона о јавним предузећима. Тужили је у конкретном случају радни однос престао услед покретања поступка ликвидације, а решење о престанку радног односа је донео ликвидациони управник као овлашћено лице, у складу са Одлуком Скупштине Градске општине Сурчин.

Из наведеног произлази да је правилан закључак нижестепених судова да тужили није незаконито престао радни однос и да сходно томе нису испуњени услови за поништај решења о отказу уговора о раду и враћање тужиље на рад, као ни за накнаду штете по том основу у висини изгубљене зараде. Без утицаја је навод ревидента да је поступак ликвидације покренут у моменту када су рачуни туженог били у блокади и да се ликвидација може спровести само када друштво има довољно средстава за намирање својих обавеза. Околност да тужени није имао довољно средстава за спровођење поступка ликвидације могла је бити и била је разлог за покретање стечајног поступка, који је и отворен над туженим, управо из тог разлога. То међутим не утиче на законитост учињеног отказа уговора о раду тужили, нити на законитост покренутог поступка ликвидације која се у овом парничном поступку ни не може испитивати. Такође, насупрот ревизијском наводу тужиље, нису повређене одредбе о нужном супарничарству. Тужба није морала, нити је требало да буде проширена на новоозначене тужене Градску општину Сурчин, Републику Србију и Град Београд. У конкретном случају нема места примени одредбе члана 14. став 1. Закона о стечају, према којој се стечајни поступак не спороводи, између осталог, према правним лицима чији је оснивач Република Србија, АП или јединица локалне самоуправе, а која се искључиво или претежно финансирају кроз уступљене јавне приходе или из Републичког буџета, односно буџета АП и јединице локалне самоуправе. Према утврђењу другостепеног суда, поступак у овој правној ствари био је прекинут због отварања поступка стечаја над туженим, а увидом у списе предмета утврђује се да је стечај над туженим отворен у току трајања другостепеног поступка решењем Привредног суда у Београду Ст 170/2020 од 08.12.2021. године. Како је над туженим јавним предузећем покренут стечајни поступак, следи да се на ово јавно предузеће не односи изузетак предвиђен одредбом члана 14. Закона о стечају. Стога не постоји одговорност новоозначених тужених за штету коју тужила потражује тужбом, па они нису нужни супарничари са овде туженим у поступку ради поништаја решења о престанку радног односа, враћања на рад и накнаде штете у виду изгубљене зараде. Врховни суд је ценио и остале ревизијске наводе тужиље, али је нашао да су без утицаја на правилност другостепене пресуде.

Како тужила није успела у поступку по ревизији, одбијен је захтев тужиле за накнаду трошкова ревизијског поступка.

У складу са изнетим одлучено је као у изреци, применом одредбе члана 414. став 1. ЗПП.

Председник већа - судија

Татјана Матковић Стефановић, с.р.

За тачност отправака

Заменик управитеља писарнице

Миланка Ранковић